

BESTEL NU ZAAD VAN AFRIKAANTJES

Als er één plant lang bloeit, dan is het wel het afrikaantje. De exemplaren in het tuincentrum ogen meestal niet erg spannend, maar als je ze zelf zaait, heb je keus uit talloos veel variëteiten. Sommige zijn zelfs eetbaar. Bestel nu zaad! Er zijn tal van redenen om afrikaantjes in je tuin te willen.

Rechts | *Tagetes linnaeus*.

Sommige soorten afrikaantjes (*Tagetes*) zijn fantastisch in een border, waar ze van juli tot ver in oktober - haal voor een lange bloei wel regelmatig de uitgebloeide bloemen weg - warmte uitstralen met hun gele, oranje, rode of mahoniekleurige bloemen. Lagere cultivars zijn aardig in een pot of bak. In de moestuin is het afrikaantje niet alleen een leuke combinatieplant, bijvoorbeeld bij rode sla, maar ook functioneel. Vooral de enkelbloemige rassen lokken veel insecten en dat bevordert de bestuiving van vruchtgewassen en fruitstruiken. Bovendien kan de indringende geur van het blad belagers van ernaast geplante groenten in de war brengen. Het koolwitje bijvoorbeeld, zou door de sterke afrikaantjesgeur de geur van kool niet meer herkennen en daardoor minder snel geneigd zijn om eitjes op de koolbladeren leggen.

Een bijzondere eigenschap van het afrikaantje is dat de wortels een stof afscheiden die schadelijke aaltjes in de bodem doodt. Zo kun je door flink wat planten bij elkaar te zetten - een klein rijtje is hiervoor niet voldoende - bodemmoeheid voorkomen of bestrijden (zie ook pag. 7 van dit nummer).

Afrikaantjes zijn ook geschikt als groenbemester. In de

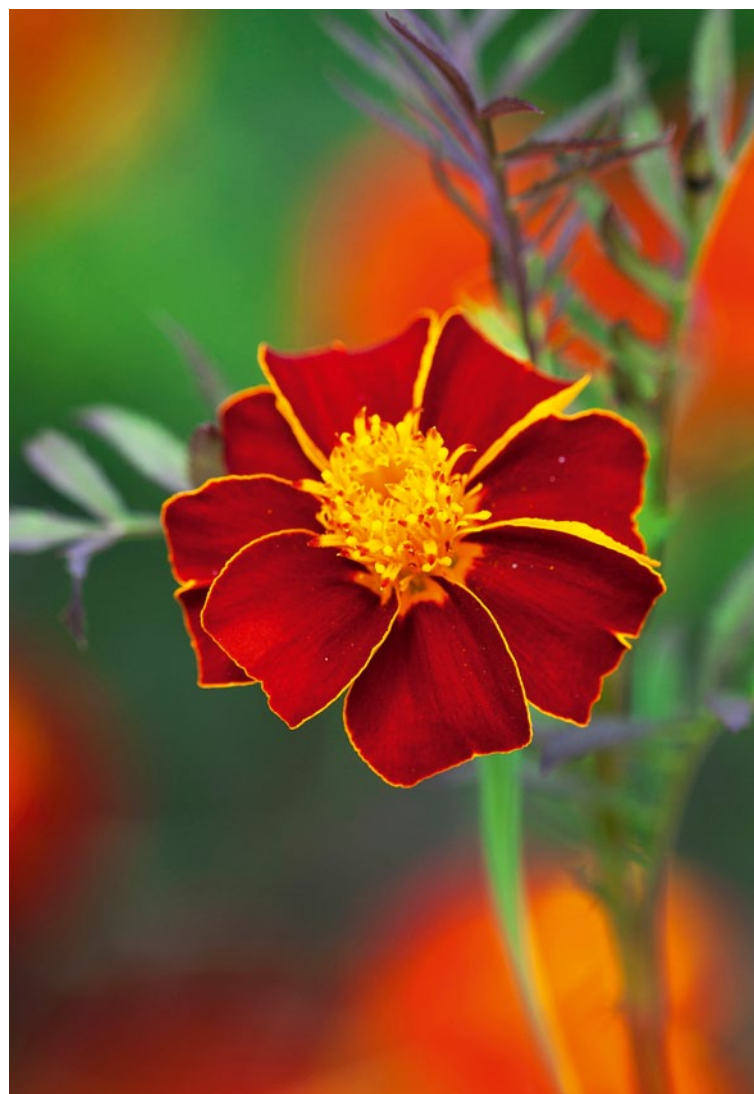

Foto: GAP Photos

1 | Een vurige combinatie met rode dahlia's (midden). Links *Tagetes patula* 'Bonanza Bolero', rechts *Tagetes tenuifolia* 'Gnom'.

2 | *Tagetes erecta* wordt hoog en heeft grote bloemen.

Foto: MHGP/Modeste Herwig

Foto: MHGP/Modeste Herwig

Foto: GAP Photos

Foto: GAP Photos

herfst gooi je de uitgebloeide planten dan niet op de composthoop, maar je spit ze onder.

En het zijn uitstekende snijbloemen! Afrikaantjes uit de Patula Groep, met enkele bloemen en lange stelen, blijven in een vaas zeker tien dagen mooi.

De soorten

Het contrast tussen de verschillende typen en soorten is groot. Afrikaantjes die behoren tot de groep van *Tagetes erecta*, kunnen wel 1 m hoog worden en hebben opvallende, gevulde bloemen van wel 10 cm in doorsnee. *Tagetes tenuifolia* daarentegen, wordt maar 45 cm hoog (en breed). Deze soort heeft fijn geveerd blad en produceert grote hoeveelheden kleine, enkele bloempjes. Zowel het blad als de bloempjes van *Tagetes tenuifolia* zijn eetbaar. Ze hebben een kruidige geur en smaak, met een duidelijke link naar sinaasappel(schil). Spaarzaam gebruikt zijn ze lekker in thee en salades.

Ook *Tagetes lucida*, ook wel dragonafrikaantje of mexicaanse dragon genoemd, is eetbaar. De blaadjes en gele bloempjes zijn heerlijk in salades en thee, maar ook in marinades en sauzen. De smaak is zacht zoet met veel anijs, zonder het karakteristieke en kruidige dat de andere *Tagetes*-soorten kenmerkt.

Een mooie afrikaan voor een natuurlijk ogende beplanting is *Tagetes linnaeus*. Deze soort, die werd gevonden in de Linnaeustuin in Upsala (Zweden), wordt circa 80 cm hoog en doet het ook goed in de halfschaduw. De enkele bloemen zijn vrij klein en warm oranje-rood van kleur. ♦

3 | De zaden lijken wel kleine luciferhoutjes.

4 | Combinatie-plant voor de moestuin.

5 | Afrikaantjes met roze en blauwe *Salvia horminum*.

6 | Afrikaantjes tussen dahlia's en lampenpoetsergras.

ZELF OOGSTEN

Nu zaad bestellen betekent dat je de komende herfst zelf zaad kunt oogsten. Voorwaarde voor soortechtheid is dat er slechts één cultivar in de tuin staat. De verschillende cultivars kruisen onderling gemakkelijk en je krijgt dan planten met verschillende bloemkleuren.

De verschillende soorten kruisen onderling niet. *Tagetes lucida* en *Tagetes erecta*, bijvoorbeeld, zullen samen nooit nakomelingen krijgen. Voor het oogsten van zaden laat je in de nazomer wat uitgebloeide bloemen aan de planten zitten. Na een week voel je voorzichtig aan het dotje verdorde bloemblaadjes. Als je ze gemakkelijk uit hun 'hoesje' kunt trekken, zie je meteen de zaden: de tweekleurige stokjes zitten verticaal bij elkaar. Verdeel de zaden over een schoteltje en laat ze nog een weekje drogen op een warme, luchtige plaats. Bewaar de zaden na het drogen koel en donker, dan blijven ze zeker vier jaar kiemkrachtig.

Foto: MMGI /Marianne Majerus

Foto: MHGP/Modeste Herwig

Een veldje afrikaantjes is niet alleen leuk, het bestrijdt ook bodemmoeheid. Afrikaantjes kunnen bovendien gebruikt worden als groenbemester.

1 | Een veldje met afrikaantjes tegen bodemmoeheid.

2 | Van afrikaantjes kun je gemakkelijk zaad oogsten.

3 | De zaailingen kunnen na half mei in de vollegrond worden geplant.

Zaaien

Welke soort of cultivar je ook kiest, de manier van zaaien is hetzelfde. Tussen half maart en eind april zaai je de afrikaantjes in huis voor, bij voorkeur in potjes. Je kunt ook meerdere zaden breedwerpig in een bakje zaaien, maar dan moet je de zaailingen na opkomst verspenen. Dat geeft altijd wat meer risico. Door direct in potjes te zaaien, bespaar je jezelf werk en verstoor je later de jonge worteltjes niet. Gebruik voor het zaaien zaaigrond of potgrond, die je wat luchtiger maakt door er een vijfde deel grof zand door te mengen. De zaden zijn beige met lesteengrijs, net kleine luciferstokjes. Leg ze plat op de aarde, maximaal drie of vier zaden per

potje van 9 cm, en dek ze vervolgens af met maximaal 3 mm vermiculiet, zaaigrond of grof zand. Geef af en toe water, maar niet te veel. De grond mag niet kletsnat blijven en overtollig water moet goed kunnen weglopen. Bij kamertemperatuur kiemen de zaden binnen tien tot zestien dagen.

Eventueel kun je ook buiten zaaien, afhankelijk van de lucht- en grondtemperatuur duurt de kieming dan een weekje langer. Zeker met gekocht zaad van bijzondere rassen is het echter raadzaam om wat meer gecontroleerd in potjes voor te zaaien.

Als de zaailingen ongeveer drie blaadjes hebben, verwijder je de zwakste exemplaren tot je één gezonde zaailing per potje overhoudt. Heb je breedwerpig in een bakje gezaaid, dan kun je de zaailingen nu verspenen door ze met een spatel of lepeltje voorzichtig los van elkaar uit de grond te halen en ze te verplanten naar een apart potje. Geef verspeende zaailingen altijd direct water.

Naar buiten

Na half mei (de zaailingen moeten nu ongeveer vijf blaadjes hebben) kunnen de afrikaantjes in de volle grond worden geplant. Kies een zonnige en goed gedraineerde plek. Let de eerste weken op slakken, want die vinden de jonge zaailingen erg lekker. Als de planten eenmaal goed groeien, zijn ze voor slakken niet langer interessant. *

Tekst Diana Stek

Beeld Diana Stek e.a.

Foto: GAP Photos

Foto: GAP Photos

LEZERSAANBIEDING

Je kunt nu zaad bestellen van:

1 *T. linnaeus* 'Glowing Embers'

Vrij kleine bloemen op lange stelen in een warm orangerode tint; 80 cm hoog. Prima snijbloem.

2 *T. lucida* of dragonafrikaantje

Ongeveer 1 m hoog. Glimmend blad en veel kleine, gele bloemen.

3 *T. lucida* 'Sweet Mace'

Een lage selectie van het dragonafrikaantje. Hoogte 40 cm.

4 *T. 'Jolly Jester'*

Enkelbloemige afrikaan uit de Patula Groep met opvallende, gestreepte bloemen. Hoogte 65 cm.

5 *T. erecta* 'All Double Lemon'

Dubbele, gele bloemen; 100 cm hoog en een prima snijbloem.

6 *T. 'Chameleon'*

Grillig gevormde, grote bloemen. Hoogte: 40 cm.

7 *T. patula* 'Tall Nema Mixed'

Dit mengsel met bloemen in geel, oranje en mahonie werkt heel goed tegen schadelijke aaltjes (bodemmoehheid).

De hier genoemde variëteiten kosten € 2,95 per zakje (inclusief verzendkosten). Maak het totale bedrag over naar Speciale Zaden, rekeningnummer NL32 RABO 0128086718. Vermeld behalve de gewenste zaadnummers ook het nummer van Groei & Bloei (3). Attentie: vermeld bij je betaling altijd je postcode + huisnummer en stuur tegelijkertijd een mail naar zaaien@groei.nl, met vermelding van je bestelling, volledige naam en adres. Meer zaden bestellen via G&B? Ga naar www.groei.nl.

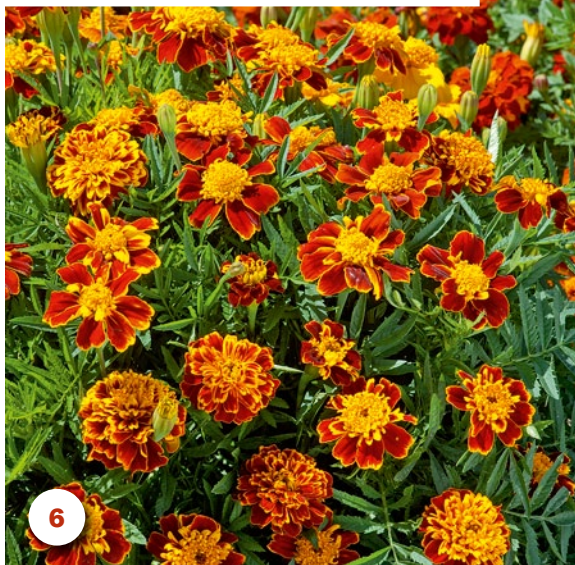
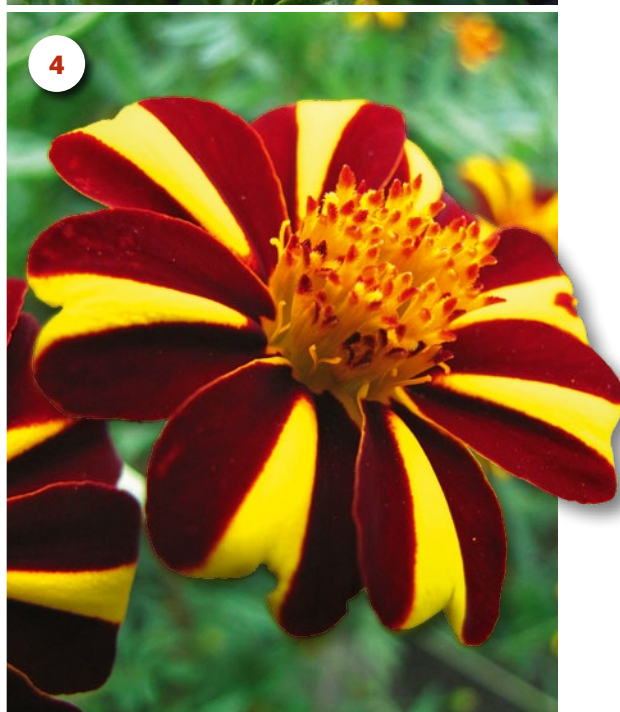

Foto: GAP Photos

Foto: Jansen Zaden

Foto: www.takii.eu